

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
“Деякі питання забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб,
які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність
України”

1. Мета

Метою прийняття проекту постанови “Деякі питання забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України” (далі – проект акта) є забезпечення виплати грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення (далі – грошова компенсація) внутрішньо переміщеним особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, яким таку компенсацію призначено, зокрема до 24.02.2022 у Донецькій, Луганській, Запорізькій та Херсонській областях і які перевели виплату грошової компенсації за новим місцем переміщення.

Також необхідність прийняття проекту акта зумовлена потребою правового врегулювання та забезпечення принципу ефективності використання бюджетних коштів задля уникнення подвійного фінансування одних і тих самих потреб за рахунок різних державних програм.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Відповідно до інформації, наданої обласними та Київською міською військовими адміністраціями відповідно до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18.04.2018 № 280 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 11.08.2021 № 844), в черзі на виплату грошової компенсації станом на 01.04.2026 перебувають 101 внутрішньо переміщена особа. Загальний обсяг потреби у фінансуванні для забезпечення зазначеної черги становить 261 275,807 тис. гривень (з урахуванням осіб, які вважаються безвісти зниклими або перебувають в полоні, або місце перебування не відоме).

Розподіл субвенції за бюджетною програмою 1511050 у 2026 році не здійснювався, пропозиції щодо розподілу субвенції між обласними бюджетами і бюджетом м. Києва Кабінетові Міністрів України не подавалися, оскільки Законом України “Про Державний бюджет України на 2026 рік” видатки державного бюджету за бюджетною програмою 1511050 Мінветеранів не передбачені.

Пунктом 6 Плану заходів з виконання завдань, визначених за результатами засідання Координаційної ради з питань захисту прав ветеранів війни та членів їхніх сімей, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України, а також з питань полонених та осіб, зниклих безвісти, проведеного 01.09.2026 на

Сертифікат 04AF212836405D99040000002C6F3E00C320F400
Підписувач Кім Віталій Олександрович
Дійсний з 21.07.2026 0:00:00 по 20.07.2028 23:59:59

№ 26787/1.1/3.3-26 від 07.10.2026

у справах ветеранів України від 10.09.2026 № 1070, визначено завдання Мінветеранів щодо вирішення у 2026 році питання виплати грошової компенсації ветеранам — внутрішньо переміщеним особам, яким така компенсація була призначена відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18.04.2018 № 280 (далі – постанова № 280).

Реальна потреба у виплаті грошової компенсації у 2026 році для 76 учасників бойових дій та осіб з інвалідністю внаслідок війни III групи з числа внутрішньо переміщених осіб на сьогодні становить 200 856,194 тис. гривень (без урахування осіб, які вважаються безвісти зниклими або перебувають в полоні, або місце перебування не відоме).

Мінветеранів проведено аналіз стану виконання у 2026 році окремих бюджетних програм, головним розпорядником яких є Міністерство. Метою аналізу було визначення фактичного обсягу використання бюджетних асигнувань, оцінка ефективності їх використання та розгляду питання спрямування залишків бюджетних коштів на найбільш пріоритетні напрями.

За результатами аналізу встановлено, що за бюджетною програмою КПКВК 1511090 “Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб та окремі заходи з підтримки осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України” (далі – бюджетна програма КПКВК 1511090) до кінця 2026 року передбачається економія бюджетних асигнувань орієнтовно у сумі 237 347,97 тис. гривень за напрямом – виплата грошової компенсації за найм (оренда) житлових приміщень.

У зв’язку з цим для покриття видатків на виплату грошової компенсації для 76 осіб за бюджетною програмою КПКВК 1511090 пропонується внести відповідні зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 05.07.2024 № 779 (далі – постанова № 779) та постанови № 280 і передбачити серед окремих заходів з підтримки осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, – виплату грошової компенсації згідно з постановою № 280.

Також необхідність прийняття проекту акта зумовлена потребою правового врегулювання та забезпечення принципу ефективності використання бюджетних коштів. На сьогодні для ветеранів війни та членів їх сімей передбачені різні механізми реалізації права на житло, зокрема шляхом отримання грошової компенсації, житлових сертифікатів за пошкоджене та знищене внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України майно (постанова Кабінету Міністрів України від 30.05.2023 № 600) та житлових ваучерів, як компенсації за житло, яке залишилось на тимчасово окупованих російською федерацією територіях (постанова Кабінету Міністрів України від 22.09.2025 № 1176).

Положення постанови № 280 не містять дієвих запобіжників щодо недопущення подвійного фінансування одних і тих самих потреб за рахунок різних державних програм, що створює ризики неефективного використання бюджетних коштів.

З огляду на вищевикладене, пропонується внести відповідні зміни до постанови № 779 та постанови № 280, що дасть можливість реалізувати право на забезпечення житлом 76 внутрішньо переміщеним особам шляхом придбання житла за рахунок коштів грошової компенсації.

3. Основні положення проекту акта

Проектом акта пропонується:

1) здійснити розподіл у 2026 році обсягу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб та окремі заходи з підтримки осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, в сумі 200 856,194 тис. гривень для виплати 76 внутрішньо переміщеним особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України;

2) у Порядку та умовах надання у 2026 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб та окремі заходи з підтримки осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, затверджених постановою № 779:

- віднести виплату грошової компенсації згідно з постановою № 280 до заходів з підтримки осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України;

- визначити умови надання субвенції за напрямом виплати грошової компенсації згідно з постановою № 280 (перебування в установленому порядку на обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов; відкриття поточного рахунка (за стандартом IBAN) із спеціальним режимом використання; відсутність обвинувального вироку суду у зв'язку із вчиненням злочину проти України тощо);

- визначити механізм здійснення розподілу субвенції за бюджетною програмою КПКВК 1511090 Мінветеранів та облдержадміністраціями;

3) у Порядку виплати грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, затвердженого постановою № 280:

- визначити, що у 2026 році виплата грошової компенсації здійснюється за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб та окремі заходи з підтримки осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України;

- передбачити повноваження комісії здійснювати перевірку отримання компенсації за знищений об'єкт нерухомого майна, житлового сертифіката або житлового ваучера, а також приймати рішення про надання дозволу місцевому розпоряднику на перерахування коштів грошової компенсації з їх казначейського рахунка на спеціальний рахунок внутрішньо переміщеної особи;

- надати комісіям, утвореним згідно з Порядком виплати грошової

компенсації за належні для отримання жилі приміщення деяким категоріям осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членів їх сімей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2016 р. № 719, здійснювати повноваження, визначені у цьому Порядку виплати;

- визначити підставою для відмови у призначені/виплаті грошової компенсації отримання компенсації за знищений об'єкт нерухомого майна, житлового сертифіката (житлових сертифікатів) або житлового ваучера;

- встановити термін використання коштів грошової компенсації шість місяців з дня їх зарахування на спеціальний рахунок і заборону на придбання житла на території активних бойових дій та тимчасово окупованої Російською Федерацією території України;

- встановити норму, яка забороняє придбавати житло у членів сім'ї першого та другого ступеня споріднення внутрішньо переміщеної особи і членів сім'ї, які включені в розрахунок розміру грошової компенсації;

- надати право законним представникам (опікунами, піклувальниками, представниками закладів (органів опіки та піклування), які виконують функції опікунів чи піклувальників) внутрішньо переміщеної особи, визнаної недієздатною особою або цивільна дієздатність якої обмежено, що підтверджено документально, на отримання згоди на перерахування коштів грошової компенсації із спеціального рахунка як оплати за договором та придбання житла;

- передбачити право на виплату грошової компенсації уповноваженому члену сім'ї у разі смерті одержувача грошової компенсації, якому призначено грошову компенсацію та не виплачено або виплачено і житло не придбано, якщо такий член сім'ї не отримував одноразову грошову допомогу у зв'язку із смертю (загибеллю) в розмірі 15 млн. гривень;

4. Правові аспекти

До сфери правового регулювання проекту акта належать Бюджетний кодекс України, Закон України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, постанова № 779, постанова № 280, постанова № 1176, постанова № 600, Положення про Міністерство у справах ветеранів, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1175 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 15.04.2020 № 276).

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту акта не потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету чи місцевих бюджетів та здійснюватиметься в межах коштів бюджетної програми КПКВК 1511090.

Фінансово-економічні розрахунки додаються.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта розміщено на сайті Мінветеранів для проведення громадського обговорення.

Проект акта не стосується наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, що:

- стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;
- стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;
- впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
- містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;
- створюють підстави для дискримінації.

Проект акта відповідає Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Реалізація проекту акта матиме вплив на заінтересовані сторони:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Внутрішньо переміщені особи, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України та визнані особами з інвалідністю внаслідок війни III групи відповідно до пунктів 11-14 частини другої статті 7 або учасниками бойових дій відповідно до пунктів 19-21 частини першої статті 6 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"	Позитивний	Прийняття проекту акта сприятиме забезпеченню житлом 76 внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, за рахунок коштів грошової компенсації з дотриманням принципу соціальної справедливості.

Міністр у справах ветеранів України

Віталій КІМ

“ ____ ” _____ 2026 р.